

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznika 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovega, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više odvake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v Poslanom 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Radič i njegovo delo za narod.

Vse hrvatske novine brezi razločka pišejo. da se opaža, ka Radiča več na Hrvatskom ne poslušajo radi. Kde so ga inda jezere i jezere čakale, ga zdaj čaka komaj po par sto. Najbole ga zapušćajo v kraje kre Drave. Tū so vćasi Radiča čakali kak na kakšega krala. Či bi njemi što kaj proti povedao, bi ga najbrž raztrgali. Pri zadnji shodaj v Podravini pa so radičevci komaj do reči prišli. Odked to znamenje?

Hrvatje, predvsem skoro najbole zagriženi njegovi privrženci, so sprevidili njegovo farbanje celoga naroda. Najprle so čakali po njegovi oblūbaj, da de hrvatski narod od toga kaj meo, či de on doma sedo, ali od domačega plota krićao v Belgrad. Kda so vidli, ka se toga v Belgradi nikaj ne bojijo i so celo radi či nega radičovcov dol, te so začeli doma malo ostrejšje brsati. Radič je hodo tūdi v drugi državaj, či bi od tam kakše poleno priletelo, da bi se radikalizosagali; tūdi nikaj, druge države so ne šle na Radičov led. Sad toga nazdiralnoga dela je bio, da je morao Radič v lūknjo, odked so ga policaji za pete potegnoli vō. Potom je spadno pred noge belgrajskoj gospodi i to je njegova vsa politična umetnost.

Vsaki voditeo politične stranke, kda šće njegov nasprotnik, da njemi pomaga ravnati državu i s tem prevzeme odgovornost na sebe za to ravnanje, pravim vsaki politični voditeo se pogaja, da konči nekaj svojega programa sprav¹ v zakone i v življenje. Radič, on pa niedne žele nema za svoj narod. Ves cio, ki ga ma pred sebov, je, da kem več njegove rodbine i njegovi prijatelov dobi ministrske stoćeke, ali pa tajniške službe z milijonskimi plaćami. To je vsa politika Radičova.

Kelkoštećkrat postavljajo dol vlado, vsakokrat je Radič na kolinaj. Tak daleć je prišlo, da se z njim več niti ne pogajajo, ar znajo, da itak vse gor vzeme.

Radičovci so že dugo na vladi, vsikdar obećejo, da te i te zakone sklenejo, pa niti najmenje nemrejo pokazati, ka so dosegnoli. Niti to neso napravili, ka bi pri snovanji zakonov študirali, kakši zakoni do najbogši za narod, nego so prišli ta vsikdar nepripravleni. Sam Radič je morao priznati, da tū ravno poslanci SLS. prednjaćijo.

Kda sta Radič i njegov oproda Pernar najbole divjala v So-

boti proti korupciji, te so radikalizovali istoga Pernara v Belgradi, da so tūdi njegove roke od korupcije ne čiste.

To so zroki, da se začne tūdi hrvatsko ljudstvo pitati, kama to vodi. Radič čūti to i vse napinja, ka bi se obdržao pri svojoj moći. Pa zaman. Življenje ide svojo pot naprej. Radičova zvezda med hrvatskim ljudstvom ide k zatoni.

Zdaj je tūdi očivesno, zakaj se Radič tak pri nas sili. Rad bi pokazao, da je ljudstvo zadovolno z njegovov vetrnov politikov. Pa tūdi to bo zobstonjski trūd. Naše ljudstvo je v političnom pogledi itak naprej kak hrvatsko i nede šlo z Radičom na led. Naj tam dol ne računajo s tem, da se bo naše ljudstvo odpovedalo slovenskim šolam, naj nikdar ne mislijo tam dol, da bo naše verno ljudstvo podpíralo veri i Cerкви nasprotno politiko. V prišestnoj številki Novin dokažemo, kak gući Radič od vere od sv. Materecerkvi i kak skažljivo je tisto njegovo križanje, s šterim navadno začinja svoje shode.

Ljudstvo, či ešće kaj daš na svojo zdravo pamet, na svoje versko osvedoćenje, potom Radič nesmi pri nas dobiti pri prišestni volitvaj niti edne kruglice ne.

Lepi gospodarje.

Gorićanec je prišeo v M. Sobotu i je gledao na mesto, kde je prle visila svetla tabla z napisom „Slavenska banka“. Kršćak si je potegno na oči rekši: „Mogoće ma pa to sunce tak seja, da ne vidim.“ Pa zaman, na zadnje je li sprevidio, da banke nega več. Čemerno je zapićo palico v blatno soboćko cestu, popravo kršćak nazaj i šo domo na Gorićko. Med potjov se zna je preci stvarjo, da je banka šla z njegovimi, žmetno prislūženimi krajćari. To je bio eden, pa v istini ji je bilo dosta.

Pred kratkim so tisti, ki so peneze dali v „Slavensko banko“ vōdali razglas, da je ta banka za 178 milijonov na zgūbićki. Teda 178 milijonov prišparani penez je šlo iz žepov većine slovenskoga naroda.

Znano je, da je ta banka nacionalizirala (malo lepše ime za ropanje) edno prvejšnje banko v M. Soboti. Že pri toj nacionalizaciji so prikratili naše ljudstvo. Či bi prvejšnja banka ostala, bi so počasi gvišno ozdravila kak je to bilo pri bel-

tinskoj posojilnici i bi plaćala svojim vlagatelom. Pa božega blagoslova na takšem deli nega. Banka je zavertivala i ljudstvo je znović zgūbilo.

To strašno gospodarstvo so delali ljudje, ki so kühani pa pećeni demokratje. Zdaj je vsakom i očivesno, zakaj so glasali za centralizem. Najmre za to, da so prišli do oblasti, da so potom jehko delali po miloj voli tam, kde so kakši penezi bili.

I tej ljudje ešće vūpajo stopiti pred lūdi i njim praviti: „Nas zvolite“. Mislite, da bi demokartarija bila v oblastnoj skupšćini kaj bogša. Vuk se nikdar ne spokori. Tak bi ravno vertivali z našimi penezi kak so delali v Slovenskoj banki, ali po naše povedano bi tak vertivali kak koza z zeljovov glavov. Kda do okoli vas zdaj pri volitvaj hodili z sladkimi vūstami, njim obesite na šinjek Slavensko banko.

Povedao njim je.

Kda so zadnje vlado postavili v Belgradi, je Uzunović šteo od dr. Korošća, naj zataji program slovenskoga ljudstva. To so tūdi napinjali radičovci, štere je jako sram, da so lani tak ponizno kūšnoli bić centralizma, za to bi radi, da te sramote ne bi meli sami. Pa dr. Korošec je odloćno povedao, da je on ne Radič. Dao je tūdi izjavo v imeni vsej poslancov, štera je sapo zaprla Uzunovići i Radići. Vsi politiki so dali dr. Korošći prav. Celu Pribićević je iz dna svojega srca zdejno: „Žalostno, da mora dr. Korošec vćiti belgrajске politike, kak se postavlja vlada.“

Uzunović, pa je sam povedao, da ma Slov. ljudska stranka najbogši program v gospodarskom pogledi.

Radikalni klub je jako napinjao, ka bi naša stranka tūdi stopila v vlado. To bi se zgodilo, či bi vlada garanterala, da bi se to i ovo zbōgšalo, i bi pokazala zadosta dobre vole za sklenjavanje zakonov, šteri so najbole potrebni. Ar pa je toga ne bilo. zato je naša stranka ne sprijela dve ministrstvi.

Radič pa se je veselio, ka te ešće dobi njegova stranka eden ministrski stoćek.

NEDELA.

po trejkralaj prva. Evangelij je spisao sv. Lūkać v 2. poglavji od 42. do 52. vrste. Jezus je raseo v modrosti i starosti pa v milosti pri Bogi i pri ljudje.

Od Jezusove mladosti znamo jako malo. Svete knige nam zvūn dogodka v denešnjem evangeliji nikaj ne povejo od njegovoga življenja v Nazareti. Zakaj to? Žato, ar je šteo Kristus ves čas do svojega javnoga življenja žveti neopaženo življenje poniznosti. On nas vći ne samo z rećjov, nego ešće bole s svojim življenjom, s svojim božanskim vzgledom. S svojov tihotov i mućanjom šće pokazati, naj mi tūdi raj mūćimo kak pa bi se z vno-gimi gući postavljali v nevaršćino greha, ali celo grešili. O, da bi se vsi ljudje zavedali, kak dostakrat se greši z jezikom i kak jako je odvisno naše zvelićanje od guća našega jezika. Zato pa pravi sv. pismo: „Smrt i življenje sta v rokaj jezika.“ (Pregovori 18. 22.) Či že mućanje vala za vsakoga, ki šće napredūvati v dūhovnom življenji, potom najbole vala za tiste, ki kaj znajo i to po vsakoj sili samo za to gućijo, da bi je ljudje za vućene meli, ali pa, ki čiravno dosta nevejo, pa šćejo za modre valati, zato vno-gućijo. Prav lepo pravi sv. Bernad: »O poniznost Kristusova, kak jako karaš gizdost naše ničevosti! . . . Rećlivi sam za govorenje, hiter za koga vćiti, nego nemaren i počasen, da bi druge poslūšao. Ka pa Kristus . . . ali se je bojao kakše jalne časti? Kak naj bi se bojao on od jalne časti, ki je prava dika Oće. Bojao se je na vsaki način, pa ne za sebe za nas se je bojao . . . Njegova vūsta so mućala, njegova dela pa vćila, i ka je sledkar vćio z rećjov, k tomi nas zove dnes že svojim vzgledom: Vćite se od mene, ar sam krotek i s srca ponizen. (Mat. 11, 29.)“

Podpirajte i Čtite

NOVINE.

GLASI

Slovenska Krajina.

— **Naročniki Marijinoga Lista** naj se vsi do zadnjega januara zglasijo, ar tistoga hipa bo natiskani prvi snopič i bomo morali znati, kelko ji naj damo tiskati. Širitelje, kak največ naročnikov pridobite! Letos ma M. List 25 letnico i bo posebno lepi i obširen. Širiteo, šteri največ novi naročnikov nabere, ki plačajo itaki naročnino, dobi lepi dar.

— **Lepo božičnico** so mela šolska deca v Pertoči. Celo prireditve je pripravlao g. vučiteo Prislán. Iz čistoga dobička so dobila deca božične dare i to vsi brezi razložka. Dare je je dobilo 250 vučencov, Naši igralci so tudi predstavljali z velkim uspehom i na velko zadovolnost igro »Mlinar i njegova hči«. V Pertoči so igrali trikrat, pri sv. Juriju pa dvakrat. Čisti dohodki so se obrnoli za potrebčine siromaški šolarov.

— **Za provizora** na prazno nedeljsko faro so bili imenivani vlč. g. Čirič, dozdej kaplan pri Gradí. Na njihovo mesto bi morali priti vlč. g. Hauko, kaplan v Beltinci.

— **Pertoča.** Začnoli smo se tudi gibati. Najprle bo trbelo vrediti cerkvene stvari. Kúpili smo novi mešni plašč, dali pozlatiti svestvo, ciborij i 3 kelihe. 4 roketi smo dobili v dar. 4 albe pa kúpili. Za spovid na dom so dali g. Partl, gostilničar v Pertoči celo novo opravo. Vsem darovnikom lepi Bog platí. Zahvala pa tudi našemi gospodi kaplani, ki se brigajo, da bi se kem lepše okinčala cerkev i dostojnejše vršila služba boža. Le tak

naprej! G. kaplan naj le dale vodijo to delo, mi bomo po svojoj premočnosti tudi pomagali.

— **Konec sveta?** Večkrat se prikažejo kakši modrijani ali čudaki, šteri zračunajo, ka zdaj pa zdaj de konec sveta. Med vojskov so vnogi vervali, ka je to blüzi. Eden je zračunao, ka letos, drugi ka ne, liki za 73 leta, gda de se pisalo 2000. Istina pa je ta, ka zvün Boga za to nišče ne ve. Dobro pa znamo vsi to, ka do v tom leti vnogi jako, jako srečni, kda zadenejo v našoj loteriji za Martinišče. To de veselje! Za par pisnivij dinarčkov telko lepoga dobiti. Kelko srečk že maš? Znabiti nikaj?

— **Blazen na cesti.** V sobočko bolnico so nedavno pripelali ednoga betežnika, na šterom so se pokazala znamenja zmešanosti. Na večer ga je tak močno prijaló, da je vujšeo z bolnišnice skoro goli. Občinstvo je ne vüpaló k njemi, da bi ga što zgrabó. Komaj vred glavarstvu se je posrečilo bolniškomi strežniki, ga prijeti.

— **Rakičan.** Zadnje dni so ne samo v Belgradi meli težkoče z snovanjom vlade, nego tudi mi v Rakičani. Stari župan Görek Štefan so se odpovedali svojoj službi i nato je bio z većinov zvoljeni naš zaveden človik Andraš Forjan. Zdej pa neščejo odstopiti ka bi novozvoljeni župan nastopo. Očivesno je, da či je večina za drugoga, da bi mogli odstopiti, oni pa so toga dozdej ne napravili. Radovedni smo, kak dugo do ešče brez večine županovali.

— **Kmečka posojilnica** v M. Soboti je sklenola, da bo mela dvakrat na teden uradne vöre i to v sredo i v nedelo od 9. do 12. vöre. Pri toj prilíki je tudi vodstvo posojilnice znížalo intereš od 12 na 11 procentov.

— **Tečaj za mizarske obrtnike.** Skupna obrtna zadruga v M. Soboti naznanja, da bo priredil Urad za pospeševanje obrti Ljubljana tečaj za mizarske obrtnike, šteri se ščejo toga tečaja udeležiti, se naj priglasijo pri obrtni zadrugi, tam dobijo nadaljne informacije od toga tečaja. Načelstvo.

— **Bencakova Anika mrla.** V Krogi pri Husarovi so v ednom tjedni meli dva mrtveca. Kda smo zadvečara vertovoga očó zakopali, je v noči mrla vertinjina sestra Anika. Anika, vse jo je spoštüvalo. Bila je prava vzgojitelica svoji tovarišic i mlajši mladenk. Vsakomi je povedala, ka njemi je šlo, vendar pa je nikoga ne odbila, ar je bila vesele i lübeznive narave. Ešče v dugom betegi, v šterom se je popunoma posüšila, je bila vsikdar dobre vole. Sprevod je bio lepi. Pajdašice so njoj popevale lepo nagrobnico. Na kroškom cintori je nastanola nova grobna gomila, štero je pokrilo dosta lepi vencov i na štero se vnogi z lübeznostjov spomina. Anika, ti živi vzgled krščanske potrpežljivosti, ki nesi nikdar prosila za menše trpljenje, nego samo za povekšanje jakosti potrpenja, počivaj večnom miri!

— **Skakovci** so mrli Verona Čahuk. Vzgleđna krščanska mati i od začetka naročnica Novin i Marijinoga lista, štera je vsikdar zagovarjala krščanske novine.

— **Dr. Czifrak Janos, advokat** je premesto svojo pisarno iz zgoranjega štoka svoje hiše v spodnje prostore, kde je prle Okrajno davčno oblastvo bilo.

— **Sv. Jurij.** Mrla je pri nas gospa vučitelja Kolarš Leopolda. Dugo let je včila našo mladino, zato so njoj skazali njeni vučenci zadnjo čast

s tem, da so v velkom broji prišli na sprevod. Sprevodili so jo tudi g. plevanoš z Cankove i g. kaplan Varga od sv. Jelene. Naj počivajo v miri!

Država.

— **Smrt z automobilom.** V Dobi ne daleč od Ljubljane se je zgodila na cesti smrtna nesreča. Bila je gosta megla, da bi jo lahko stisno. Po cesti vozi razsvetljeni automobil i to za volo goste megle preci počasi. Naednok šofer zapazi pred automobilom stoječega človeka. Zavine na stran, pa je bilo že prekesno. Automobil je 23 leta staroga mladenca tak süno, da je v nekaj minutaj düšo püsto.

— **Ogen v tovarni za vžigalice.** Ste že kda šteli na škatlicaj za vžigalice (špice) ime Ruše. Tü je najmre velka tovarna za nje. Zadnjič je nastano v tovarni ogen. K sreči je bila pri roki motorna brizgálnica (špricanica) i je ogen hitro pogasila. Zgorela je samo streha. Pred nekaj letmi je že v toj tovarni gorelo, te je do teo pogorela.

— **Zverinski strel.** V Rusmanci poleg Sv. Tomaža na sosednom Štajerskom so lüпали seme. Prišli so tudi lüčki pomagat. Ravno so se spat spravljali, kda nekaj strelí skoz okno z vojaškov puškov. Groza je obletela vse, domači gospodar Tomaž Šibak pa je mrtev vküspadno. Zdravniki so ugotovili, da je krogla šla ravno skoz srce. Da je zverinski človik namenoma šteo njega streliti, se zna s toga, ar je že ednok lansko leto strelao na njega skoz okno, kda je gospodar sam bio v sobi.

— **Orjunsko klanje.** Lani v avgusti so se v Spliti zbili Orjunci i radičevci. Pri tom so bujli radičevca Orgino. Krivili so, da ga je načelnik

Romanje v Rim.

Vse najno prebivanje v Rimi sva dopunila s tem, da sva obiskavala cerkvi i sveta mesta, zato opišem cerkvi po vrsti.

Zanimiva je cerkev Sv. Marije Kozmedin. Poleg nje stoji na stebraj okrogla streha, nekdašnji poganski tempel boginje Veste, štero so častili kak varhinjo domačega ognjišča. Njoj na čast je neprestanoma goro v tom templi ogen. Da je ne vgasno, ga je čuvalo 6 devic. Te device so mele dvojno dužnost: čuvati, da ogen ne vgasne i da obvarjejo devištvo. Či so prvo prelomile, so je bičüvali do krvavoga, či pa je štera zapravila devištvo, so jo živo zakopali. Mele so pa tudi velke pravice. Smele so prisegati i teštament dati kak moški. Na vulici so se ji mogli vsi ogibati i njim skažüvati čast. Na telko so je spoštüvali, da či je na smrt obsojeni na vulici srečao vestalko, je bio oslobojeni od smrtne obsodbe. Tak so poganje spoštüvali devištvo, kak je pa vnogi kat. kristjani lehkomišelnó zapravljajo!

Prek od toga templa je Marijina cerkev, štera je tudi na rüšinaj poganski templov zozidana. V njej se vidijo ešče zdaj stebri, ki so ostali od poganski templov. Srteo je iz pisanoga marmora vküpzloženi, izredno lepa je tudi predganica. Neštérni deli zida i stebri so že stali na tom mestu 400 let pred Kristusom.

Dugo sam ne znao, zakaj se trg pred cerkvov imenüje »Bokka della Verita« po našem Vüsta istine. Kame-

na tábla v cerkvenom preddvoru pove vse. Na toj kamenoj plošči je človeči obraz, šteri kaže strašno grozo. Oči so prevrtane i vüsta na steže odpreta. Nekda so ljudje vervali, da, či bi lažlivec vüpao za dokaz, da guči istino podržati roko v ta odpreta vüsta, bi njemi jo neogibno odtrgalo. Zato se imenüje ta plošča i celi trg »Vüsta istine«.

Od tü je najbliže k cerkvi svetoga Pavla, šteroj navadno pravijo sv. Paveo odzvüna zida. Rim je ešče zdaj, posebno znotranji, starejši deo varaša, okolivzeti z ostanki nekdašnjega zida, ki je varvao varaš pred neprijatelji. Cerkev je odzvüna toga zida, i od tü ma svoje ime. To je krasna bazilika, ešče skoro bole se mi je dopadnola kak sv. Petra cerkev. To pa zato, ar tü ležej pobožno molíš kak tam, kde cele gruče lüdi hodijo gledat i se glasno pogovarjajo med sebov.

Po velikosti je za sv. Petra cerkvov največša v Rimi. Duga 125 metrov, šörka pa 65.

Preddvor je ešče ne gotov. Nad velikimi dverami je krasna podoba napravljena iz sami mali pisani kamenčekov. Deli se na dva dela; odzgora je Kristus z apostoloma Petrom i Pavlom, odspodi pa prihajajo iz Jeruzalema i Betlehema ovce k stüdenci žive vode, štera pomeni Kristusa.

Znotra je krasna. Pod je iz najsvetlejšega pisanoga mramora, tak ka se vsa serkev v njem lepo vidi. Najlepši 80 kameni stebrov deli cerkev v 5 ladij. Za velkim oltarom, šteri je ravnótak na sredini cerkvi kak pri sv.

Petri je edna povprečna ladja, ki bi lahko sprijela ravnótelko lüdi v sebe kak čransovska cerkev.

Pod velkim oltarom varjejo ostanke sv. Pavla i Timoteje, njegovoga vučenca. Tabernakel v glavnom oltari pa posvečnjek za vüzemsko svečo sta iz prve cerkvi. Na prvotnom grobi apostola Pavla, so njegoyi prijatelje postavili malo kapelico. Konstantin Velki je dao 324 l. zozidati vekšo cerkev. Ta krasna cerkev je stala do minočega stoletja, l. 1823. pa je nastao po nepazlivosti ednoga delavca v njoj ogen i je do teo skoro pogorela. Potom so podobno staroj zozidali zdajšnjo novo. Pred tresetimi letmi je cerkev pali preci trpela. Blüzi se je vüžgalo edno skladišče za pükšeni praj i zrak je tak pritisno na lepo zmalana okna, da so se vsa spotrla. Zdej so napravljena druga, preci lepa, pa prej ne dosega jo lepote prvi oken. Med oknami stoji 36 slik, štere predslavljajo vsefele dogodke iz življenja sv. Pavla. Pod oknami pa so iz pisanoga kamna slike podobe vsej rimski papov, ki so dozdej ravnali sv. Matercerkev. Vsej vküpih je 265. Začne se s sv. Petrom, šteroga podoba je na desnom kraji od velkoga oltara. Človeka obide spoštüvanje, kda gleda slike tej, ki so bili pečina, na štero je Kristus zozidao svojo cerkev.

Lepi je tudi oltar na levom konci prečne ladje. Slika v tom oltari kaže Savlovo spreobrnjenje v Pavla apostola. Nekaj resan lepoga, da se človek nemre odtrgati od nje.

Trbelo pa je, ne samo oči pasti na lepoti cerkvi, nego düšo na svetom mestu, kde počivlejo ostanki gorečega i stanovitnoga apostola, ki je obhodo skoro ves te poznani svet, da ga pridobi za Kristusa. Moło sam za to, da Bog da Matercerkvi goreče i stanovitne dühovnike, posebno pa tam, kde Matercerkev zapostavljajo, ali celo preganjajo.

Papa Leon XIII. so djali, da či bi sv. Paveo zdaj živo, bi zagvišno novine pisao. On je najmre novonastavljenim verskim občinam pisao 14 listov, šteri so bili podobni listom ali novinam. Njemi sam zročó naše Novine i ga proso, da mi pomaga, da bom v njegovom dühi iste vrejuvao. Najbole pa sam ga proso, naj pomaga, da nikaj takšega ne objavim, za koj bi morao ednok Bogi težki odgovor davati. Moło sam tudi za širitele i naročnike, naj ostanejo v dobroj stvari stanovitni i oni.

S cerkvi idoč sam občüdivao lepo škropilnico. Pod posodov je hüdi düh, ki pun groze šče vüjti pred blagoslovenöv vodov, odzgora pa je krasen angeo iz alabastra, ki pomeni düševni mir po zmaganom skušavanji.

Šli smo ešče tudi na dvorišče beneniktinskoga kloštra, ki je cerkvi prizidani. Nekaj krasnoga je to dvorišče. Okoli i okoli stebriči, na vse mogoče načine izdelani. eden lepši od drugoga. Celo dvorišče pa je zasajeno z najlepšimi južnimi rožami, da se ne moreš načüdivati njihovej lepoti.

(Dale pride.)

Orjuncov, nekšji Žic. Žic je bio od sodišča oproščen. Rodbina vmorjenoga je pa li somlila Žica. Kda se je te ednok nekam pelao, sta ga oča i brat vmorjenoga napadnola i ga po mesarsko zrezala. Žic je mro na ranaj i je do svoje smrti pravo, da je on nedužen pri Grginovem vmori.

— **Nesrečno staro leto.** Na Cveni prek od naši Bistric je mati bila sama doma z decov. Dva dečareca, eden šolar, eden 4 leta star, sta šla s sanami na led poleg dvorišča. Voda pod ledom je do 2 metra globoka. Pri sankanji sta priletela oba v tonjavo i voda jiva je pod led potegnola. Mati je zapazila i skočila za njima v tonjavo, pa bi se tudi skoro ona vtopila. Kda je mož prišeo domo, je z grablami potegno spod leda dve svojivi mrtvivi deteti. Zdaj pa ta siromaka ešče mela s sodnijov opraviti.

— **Velko odlikovanje.** Nekaj dni pred božičom je srezki poglavar v Ljutomeru izročio srezkomi šolskomi nadzorniki red Sv. Sava. G. šolskoga nadzornika pozna vučitelstvo tudi v našem kraju, ar je nekaj časa opravlaao nadzorniške posle tudi v dolnjelendavskom srezi. Imenovani g. je natančen i nevtrudilivi v svojoj službi pa tudi priljubljen pri vučitelstvu, zato nje mi prav iz srca čestitamo i želemo na duga leta sreče i zdravje.

— **Vucje v našoj okolici.** Pri Velkoj Nedeli prek na Štajerskom so zapazili ljudje vuka. Ednomi moškomi se je precipribližao. Siromak se je tak sprestrašo, da je zgübo glas.

— **„Slovenci“ v vednost.** Slovenec je v 2 štev. objavo lepi i istinski spis v spomin pokojnomi plivanoši Kūhari. Le na konci se je dopisnik zmoto. Župnik Kūhar, kak tudi vsa njegova rodbina je bila jako zavedno slovenska. Tudi so vsi Kūharje delali med našim ljudstvom za narodno prebudo. Pregarjani so bili pokojni g. plivanoš, pa ne od madžarske strani, pač pa so jih jugoslovanske oblasti 6 dni mele v vozi. Či so na Koroškom tudi tak delali potom se ne čudivamo, či smo zgubili Koroško. To istini na läbo. Pri tom pa ostanemo zato Slovenci, ar znamo, ka je tam tudi dosta dobroga.

Svet.

— **Najvišiši skok.** Nekaj groznoga je bilo gledati na bojišči, kda se je kakšji eoroplan vüžgao i je morao pilot iz njega skočiti, či je šteo, da nede počasi v njem goro. Navadno se človek, ki kaple v zraki, premetavle v zraki kak či palico na ednom konci primeš i vržeš v zrak.

Nedavno pa je v Newyorki eden človik napravo najvišiši skok, se zna k smrti, ne z eoroplana, nego s štiri-desetprvoga štoka. Čiravno je dosta lüdi hodilo sem pa ta po vulici, je vendar nikoga ne pobio, pač pa se je sam ves rezevdaro. Te skok sta gledali z nasprotnoga okna dve gospodičini. Pri tom groznom pogledi sta omedleli.

— **Žalostni rob.** Belgijska država ma v Afriki pod svojov oblastjov pokrajino z imenom Kongo. Pokrivlejo je skoro neprehodni logovje. Ne čüda, či najdejo v tej šumaj včasi divje narode, za štere je dozda jihče ne znao. Amerikanci so nedavno najšli v tej šumaj človeče pleme, štero negovori jezika, podobnoga drugim jezikom, nego majo samo nekše čüdne glase. Največ

pa si pomagajo s kazanjom z rokami pa nekšimi znamenji na obrazi. Dugo so imenüvali te narod: mučēči divjaki. Zanimivo pa je to, da se zvünredno bojijo. Zrok bojazni je v tom, da nekše sosidno divje pleme pride vsako leto k njim i njim pobere malo deco, da jo nesejo svojoj deci za göračo.

— **Mravle pregnale celo ves.** V stari zapiskaj čtemo i tudi ljudstvo rado pripovedavle, da so nekda prišle kobilice v okolico Ptuja. Eden kočš se je pelao proti varaši. Kobilice so se na njega i konja osipale i jiva pojele do čont, le kosti so ešče ostale.

Na Španskom pa majo ljudje velki straj pred belimi mravlami. Večkrat se nezgovorne vnožine mraveo priženejo v kakšo ves. Ljudstvo se zaman brani. Nedavno so prišle v edno ves v telkoj vnožini, da so stanovnicje morali pobegniti. Na več mesti so podseke pri hišaj tak sprejele, da so se začele stene podirati. Šteli so je prepraviti, pa zaman. Kda se njim je što približao, so se tudi na njega süno. Prebivalci so morali pred mravlami bežati, več hiš se je porušilo, tak ka je morala država priskočiti na pomoč nevolnomi ljudstvi.

— **Zakaj je kifl podoben polmeseci.** Kda so Törki šteli zavzeti varaš Beč, so podkopali varaški zid, da bi ga v zrak strelili. Branilci varaša so to opazili i so delali proti. Ednok bi se pa Törkom skoro posrečilo, skoro so že prekopali. Ravno tam je meo pek svojo peč i čüo kopanje. Hitro je dao na znanje generali i Törke so v lüknji pošteno naklestili. Ar pa je Törkom polmesec to, ka nam križ, je začeo pek pečti kiflne v podobi polmeseca.

Domača politika.

Kda je dr. Korošec izjavo, da v takšo vlado, kde bi samo trbelo kimati k tom, kak bi Belgrad ravnal, nešče iti, je položaj jako slab. Kda je Uzunovič pred radikalnimi poslanci morao odgovarjati, kak je postavlaao zadnjo vlado, so na njegov račun kapale jako ostre opazke. Celo dva ministra sta jako ostro govorila proti njemu i njegovomi deli, s šterim je odbio sodelovanje Slovincov v vladi. Teva ministra celo dala nekše izjave, kak da bi se štela odpovedati ministrstvu. Tudi Pašičovci v radikalnoj stranki so ostro nastopili proti Uzunoviči. Ar bi melo za radikalno stranko velki kvar, či bi se ešče globle cepila, zato so se na zadnje itak telko zedinili, da vlada za zdaj ostane. Politični krog pa pravijo, da de vlada naskori pali šla.

SMEŠNA TURBICA.

Cigan je bio pri brivci, šteri je svojega inaša kcoj spravo, naj cigana obrije, vej tak nikaj ne plača. Inaš ešče naopačen, ga je po pravici povedano bole skübeo kak brio. Cigani je že medlo gračüvalo. Naednok pa začne pred dverami jako eden pes cviliti. Majster pravi inaši, naj ide gledat, ka je psovi, ka tak cvili. Cigan se pa oglasi: »Da ga znamkar tudi brijejo«.

*

Znano je da so vsi profesori jako razmišleni. Ednok je tudi šo

eden profesor predavat, pa je vzeo pod pazdjo knigo. Med potjov je šota, kama casar peški hodi, ali kak pravijo gosposki ljudje, na stranišče. Kda je nadaljavao svojo pot pa je v zamišlenosti ne vzeo knjig pod pazdjo, nego pokrov, s šterim je bila lüknja pokrita. To je ne prle opazo, kak v šoli, kde so vsi dijaki počili v smej.

*

Zdravnik dr. Moder je navadno recept napisao na papir, šteri njemu je najprle do rok prišeo. Ednok je bila pri njem edna gospa, štera ne bi rada mrla i bi rada ostala mlada. Zdravnik jo preišče i zgrabi prvi papir i piše. To je pa bio ravno telegram s šterim so ga zvali na spreved. Kda doma gospa odsüče i pregledne, i čte: Spreved de poütri zadvečara ob trej, se je igrozno prestrašila.

Shodi Slovenske ljudske stranke v Dolnjelendavskom okraji:

V ponedlek, 10. januara:

- 1.) dopoldne ob pol 10 vöri v Bratunci.
- 2.) dopoldne ob 11 vüri v Beltinci v gostilni Huber.
- 3.) popoldne ob 2 vöri v Dokležovji pri župani.
- 4.) popoldne ob 4 vöri v Ižakovci.
- 5.) popoldne ob 6 vöri v Melinci v hiši g. Forjana.

V torek, 11. januara:

- 1.) zajtra ob 7 vöri v Srednjoj Bistrici za vse tri Bistrice.
- 2.) dopoldne ob 10. vöri v Hotizi pri cerkvi za Hotizo, Kot i Kapco.
- 3.) popoldne ob 2. vöri v Velikoj Polani pri cerkvi za Velko i Malo Polano.
- 4.) popoldne ob 5. uri za celo župnijo zvün Bistric.

V sredo, 12. januarja:

- 1.) dopoldne ob 8. vöri v Odranci;
- 2.) dopoldne ob 10 vöri pod Lipov;
- 3.) popoldne ob 2 vöri v Gančani;
- 4.) popoldne od 4. vöri v Lipovci.

Na vsej shodaj govori g. narodni poslanec Franjo Žebot iz Maribora in kandidati. Pridite vsi pristaše naše sjranke, da te čüli, ka je oblastna skupščina i koga moramo poslati v njo, či ščemo da bomo meli od nje kakše haske.

Pošta upravnštva.

Wien, Štefan D. sprejeli, ka ste nam poslali 15 Schilingov za naročnino na 1927. Več nejste dužui. Srce Jezušovo Vas naj blagoslovi v tom novom leti. — **Gerlinci, Ivan L.** javite nam zakaj ste nam kalendar nazaj poslali. Mi smo Vam ga kšenki poslali. Alojzij G. vi ravno tak nam javite kak Ivan L. zakaj ste ne sprejeli.

Zahvala.

Vsem, ki so kakoli počastili pokojnoga vlč. g. plivanoša Alojzija Kūhara na njihovoj zadnjoj poti i so s tem lejšali rodbini njihovo žalost za zahvaljüje.

Rodbina
KÜHAROVA.

DIJAŠKO POLJE.

Tako je. Božične počitnice so minüle. Prehitro? Najbrž. Naj vam za to ne bo težko pri srcu, saj vaš ideal je učenje, izobrazba. Da to dosežete, morate radi žrtvovati kako udobnost.

Med tem časom, ko ste bili doma, ste mogoče doživeli pri vaših ali pri drugih kaj takega, kar vas je užalostilo. Videli ste bolno živino. Ali vam ni prišlo na misel, da bi radi pomagali ljudstvu pri tej nesreči ako bi že imeli potrebno izobrazbo? Gotovo da. Videli ste, kako se ljudje napajajo z žganico. Ali ste jim skušali dokazovati, da je žganje škodljivo? Mogoče ste ga celo pomagali uničevati.

Gotovo še nikdar ni bilo v naših krajih toliko tega strupa kakor letos. Saj so, ki ga imajo 50 do 100 l. pa še več. Zmanjkalo jim je steklenic zato ga imajo v sodčkih. Pomislite, kaj se to pravi! Prodati ga ne smejo oziroma ne mórejo, ker ga ima vsak. Kaj torej? Najenostavnejše je, se misli, da jo doma spijemo. Zato prideš k hiši, kjer imajo cel dan na mizi »šnops« v veliki steklenici poleg pa vinsko kupico. Pijejo ga vsi, tudi deca. In tak se dogaja, da deca pride v šolo pijana. Celo nekateri berači so se tako razvadili, da ko pridejo h gotovim hišam, ki jih poznajo po »dobrem šnopsu«, ne sprejmejo drugega kot žganje. Gospodar ga potem skoz okno opazuje in se mu dobro zdi, da njegova žganica berača meče.

Ni pa težavnejše kakor prepričati kmeta o zli posledicah alkohola. Pa ni čüdno. Manjkajo mu prvi, elementarni pojmi o vsem, kar posebno povzroči alkohol na moralnem in socialnem polju. Potrebno je sistematično, podrobno in nazorno delo. Edino tako se bo kaj doseglo, če drugo ne vsaj to, da se prepreči čezmerno popivanje i z apravljanje. Tu se mora začeti delo. Dokler se v tem oziru ljudstvo ne spremeni na boljše je vse zaman.

Kdo bo to veliko delo prevzel? Vse to in tisoč drugih vprašanj čaka na vas. Izšli ste iz preprostega ljudstva, to vas podpira in pričakuje od vas, da se mu skazete hvaležne s svojim rešilnim delom. Pogum! R.

Naša loterija.

Vsaki den nas ljudje spita vlej, gda bo špilanje. Tisti, ki še majo srečke, to zato pitajo, ka bi radi znali ka zadenejo, drugi pa, ki ešče srečk nemajo zato želejo znati, ka nebi zamüdili si bar proti zadnjemi küpiti srečke. Naš odgovor je to.

Gda smo od ministerstvo v Belgradu dobili dovoljenje, ka smemo meti loterijo, smo v prošnji določili den žrebanja (špilanja) na 14. nov. lani. To tudi na vsakšoj srečki stoji napisano. Mislili smo najprej, ka se do toga dneva razodajo vse srečke. To se je pa ne zgodilo. Največ zavolo slabe letine, ka so ljudje ne meli penez potom pa, ka so vnoči tomi deli sprva ne zavupali, rekši na loterijo jaz nikaj ne dam. Drugi so pravili: Či bi znao ka zade nem, bi že nastavo. Tak je prišeo 14. nov. pa je ešče bilo dosta srečk. Mogli smo od ministerstva prositi dovolenje za podužanje i smo določili den 1. maja liki v takšo formo, ka či prle odamo srečke prle bo špilanje. Mi bi radi, ka bi to bilo kak najprej, bojimo se pa, ka mo mogli čakati do 1. maja. Ka pa či do toga termina ne odamo, te mo meli veliko škodo, ar špilanje de moglo biti, dobitki, šteri koštajo do 100 jezer, do mogli biti i vnoči drugih stroškov pa dela i vse zamen. V takšo nesrečo nas nesmite šunoti, ar de to v škodo i sramoto celomi Prekmurji. Zato na ves glas priporočamo, segajte po srečke, posebno tisti ki ešče nemate, ali pa samo edno, dve. Širiteli, ki to veliko pa težko nego, Bogi proprijetno delo zvršavlejo, ka naše srečke tržijo, naj bodo takrekoč nadležni z njimi. Pri vsakoj priliki naprej srečke. Na gostivanji i krstitkaj, na kolinaj, na veselica, med znanci i neznanci, zmerom srečke naprej. Ponüvli, razlagajte. Eden moški je pravo, ka ma vsikdar srečke v žepi kamakoli ide. Či včasi što kaj zošpota, nikaj to, naprej ponüvati.

Pri kakšoj kupčiji naj se napravi pogodba z rečjov, ka telko pa telko srečk more vsaki kupiti. Či vam što včini kvar, naj za odškodnino kupi srečke. Tudi se zgodi, ka je što v nevoli, se obrne k Bogi za pomoč i obča, ka či jo zadobi, kupi telko i telko srečk. To je potem tudi dužen včiniti.

Z ednov rečjov povedano, si moremo postavitev Martinišča tak vsi k srci vzeti, kak či bi si svojo hižo povali. Ne trbe misliti, ka de to samo kakše stanovanje za dijake. Martinišče bo zgojni zavod na pravo krščanskoj podlagi za vekši tao prekmurskih dijakov, šteri do nam potom v pomoč, edni kak duhovniki, drugi vučitelje, zdravniki, apotekari, inženeri, sodniki, na pošti, na železnici itd. Vsi takši ljudje morejo biti i tudi vsešerom so. Či na ta mesta v našem kraji pridejo uradniki z naših hiž, do bole poznali naše razmere kak či pridejo z drugi krajov. Ne je pa za narod vseedno, kakši so njegovi voditelji. Narod si žele dobre, krščanske, poštene i delavne uradnike.

Kak lepo se nam vidi, či nam deca pridejo iz šole pa pravijo, kak lepo so je g. vučitel včili Boga moliti, kak naj stariše bogajo i spoštüjejo, kak nesmijo krasti ne preklinjati, kak morejo ljubiti delo i doma pomagati. Kak smo veseli, či mamozados ta duhovnikov, ka lejko pridemo na red pri spovidi, ka nam lejko idejo v šolo deco včit, na spovid domo itd. Gda pa velka fara od 5 do 8 jezero düš ma komaj dva duhovnika, je zmetno, ka bi mogla vsešerom biti. Vnoči delo jiva pred cajtom buje kak to ravno vidimo. Dobro se nam vidi, či zdravnik s krščanskov smilenostjov ravna z nami gda smo betežni, či prosí samo telko plače kak njemi ide. Tudi si želemo, ka bi vsi uradniki

ravnali z nami lübeznivo i pravično. Či do istinsko dobri krščeniki, ka do gledali za narod, njemi pomagali v vsem, te bomo dosta srečnejši. Takše delavce de nam gojilo Martinišče. Vsaki dar za nje prinese nam i našoj deci stoterni interese.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 305 Din., žita 210 Din., ovsa 175 Din. kukarice 170 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 240 Din., **Živina:** Govenska v Ljubljani kg. 7.50—9 Din., teoci 11.50 Din., svinje 14—16 Din. **Krma:** Sena 80—90 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 54 par, Schilling 7 D. 96 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 25 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 2.50 D.

Mali oglasi.

Za dve

poštenivi družini z večimi delavcami se da s polovine dve večjivi posestvi z živinov, gospodarskim orodjem, prednost majo goričanci šteri so v bregaj včeni. Zglasiti se je na Posredovalnici dela v Murski Soboti (poleg špitala).

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtnino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapeč, nadzorni predsed.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo betežnih: Mihael Gjorek, računovoditelja: Matjaš Gruškovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

Prodaja

se lepo posestvo z gospodarskimi poslopji, z zidano hišo vred. Lepa klet, po dogovoru z vinom in sodi. Obstoji iz 3 oralov goric, na lepi solčni legi, njiv sadonosnika in gozda, skupaj 12 oralov. Nadaljna pojasnila daje g. HUGON ZOTTER, trgovec v Gornji Radgoni. Posestvo je od Gornje Radgone oddaljeno $\frac{3}{4}$ ure.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebi inami.	BARNABAŠ
Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	trgovci z papirrom igračkami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Podpirajte
„NOVINE“!!!

Za 1927. leto

slovenski, vogrski i nemški kalendariji so prišli
- v trgovino -

I. HAHN
MURSKA SBOOTA.

PREKMURSKA BANKA D. D.

(SZTARA GASZA)

MURSKA SOBOTA.

53. POSLOVNO LETO.

V LASTNI HIŽI.

Vplačana glavnica	Din	1,250.000.—
Rezervni fondi	Din	40.000.—
Vloge na knjižicah in na tekočem računu	Din	14.000.000.—
Celoletni skupni promet	Din	600.000.000.—

VLOGE OBRESTUJE OD NOVEGA LETA NAPREJ po višini šume PO 6—7—8% IN PLAČUJE VSE DAVKE NA VLOGE.

Dava posojila na fal interes na vknjižbo (intabulacijo) i odprete kredite na poroštvo (kezes).

Najprej
Edina banka v Prekmurju, katera je od Ministerstva finansije pooblašena na trgovanje z valutami (kak Dollar, Frank, Lira, Font Silling, Pengö itd.) štere po najkulantnejši dnevni ceni kupuje in prodaja. Izvršuje vsakovrstne bančne transakcije in borzna naročila. Nakazila v tu- in inozemstvu brez vsakih stroškov.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami
v MURSKI SOBOTI.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

v ČRENŠOVCIH.

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo ino sveček.

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8%. Vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi od 5000 Dinarov naviše pa po

8 $\frac{1}{2}$ %

Stanje vlog je že 2 milijona Dinarov

Kmeti se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj služijo v hasek našemi kmetskomi ljudstvi. Zavupajte nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lahko posodimo na fal interes.